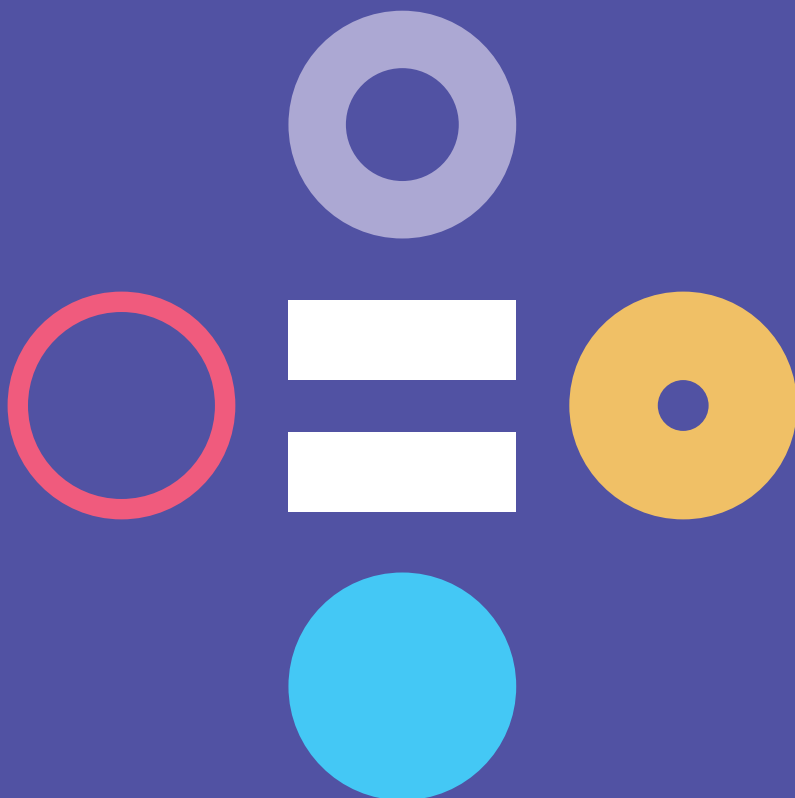

2000–2018 M. VIENODO STATUSO ĮSTATYMAI

Jūsų teisių vadovas, skirtas tiems, kurie
jaučiasi diskriminuojami suteikiant galimybę
naudotis prekėmis arba paslaugomis

2000–2018 M. VIENODO STATUSO ĮSTATYMAI

Jūsų teisių vadovas, skirtas tiems,
kurie jaučiasi diskriminuojami
suteikiant galimybę naudotis
prekėmis arba paslaugomis

Leidinį išleido Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija

(angl. Irish Human Rights and Equality Commission). 2-asis leidimas, 2020 m. spalio.

Autorių teisės © priklauso Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisijai, 2020 m. Laikantis teisės aktų Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija buvo įkurta 2014 m. lapkričio 1 d., siekiant apsaugoti ir skatinti žmogaus teisių ir lygių galimybių principų laikymąsi Airijoje, pagarbą žmogaus teisėms bei lygioms galimybėms ir stiprinti tarpkultūrinį supratimą, žmogaus teisių ir lygių galimybių svarbos suvokimą bei dirbti, siekiant panaikinti žmogaus teisių pažeidinėjimą ir diskriminaciją.

ISBN 978 0 9957296 4 3

TURINYS

Įvadas	4	Švietimo įstaigos	28
Įstatymų apžvalga	6	Kas yra draudžiama?	29
Vienodo statuso įstatymų taikymo sritis	7	Kas yra švietimo įstaiga?	29
Diskriminacijos pagrindai	9	Išimtys, numatytos įstatymuose, susijusiuose su švietimo įstaigomis	30
Diskriminacijos rūšys	12	Diskriminuojantys klubai	34
Seksualinis priekabiavimas ir priekabiavimas	14	Kas yra diskriminuojantis klubas?	35
Neįgalumas – tinkamų sąlygų sudarymas	16	Kas yra leidžiama?	36
Teigiamą poveikį turinčios priemonės	17	Įstatymų vykdymas – diskriminuojantys klubai	37
Atsakomybė dėl tarpininkavimo	18	Licencijuotos patalpos	38
Diskriminuojanti reklama	18	Išimtys	40
Prekės ir paslaugos	19	Skundo pateikimas	43
Kas yra draudžiama?	20	Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija	49
Kas yra paslauga?	20		
Išimtys, numatytos įstatymuose, susijusiuose su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu	21		
Apgyvendinimas	24		
Kas yra draudžiama?	25		
Išimtys, numatytos įstatymuose, susijusiuose su apgyvendinimu	26		

Išvadas

Išvadas

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija (angl. Irish Human Rights and Equality Commission, IHREC) buvo įkurta 2014 m. lapkričio 1 d. ir veikia kaip nepriklausoma įstatyminė institucija, siekianti apsaugoti ir skatinti žmogaus teisių ir lygių galimybių principų laikymąsi Airijoje. Mes vaidiname svarbų vaidmenį kovoje su diskriminacija ir skatiname lygių galimybių užtikrinimą srityse, kurioms taikomi Vienodo statuso įstatymai. Mes taip pat siekiame suteikti informacijos apie šiuos įstatymus.

Šiame informaciniame lankstinuke paaiškinami pagrindiniai 2000–2018 m. Vienodo statuso įstatymų (angl. Equal Status Acts 2000-2018) (toliau – Įstatymų) principai. Šie Įstatymai sukurti siekiant apsaugoti asmenis nuo tam tikrų diskriminacijos, priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo rūšių, kurios gali būti patiriamos kasdienėje aplinkoje. Lankstinuke taip pat pateikiamos nuoseklios gairės, kuriomis asmenys gali vadovautis norėdami pasinaudoti šiuose Įstatymuose numatytomis teisėmis, manydami, kad jie yra diskriminuojami.

Šiame lankstinuke įvardijami pagrindiniai 2000–2018 m. Vienodo statuso įstatymų (toliau – Įstatymų) principai. Lankstinukas yra išleistas informavimo tikslais. Tai nėra teisinis dokumentas.

Įstatymų apžvalga

VIENODO STATUSO ĮSTATYMŲ TAIKYMO SRITIS

Vienodo statuso įstatymų apibrėžimas

2000–2018 m. Vienodo statuso įstatymai (toliau – Įstatymai):

- skatina lygias galimybes;
- draudžia tam tikras diskriminacijos rūšis (su konkrečiomis išimtimis) numatytais pagrindais;
- draudžia seksualinį priekabiavimą ir priekabiavimą numatytais pagrindais;
- draudžia persekiojimą;
- reikalauja sudaryti tinkamas sąlygas negalią turintiems žmonėms;
- leidžia taikyti įvairias teigiamą poveikį turinčias priemones.

Įstatymais taip pat įgyvendinamos šios dvi ES direktyvos: rasės direktyva¹ ir lyties prekių ir paslaugų direktyva².

Įstatymai taikomi žmonėms, kurie:

- perka ir parduoda įvairias prekes;
- naudojami arba teikia įvairias paslaugas;
- gauna arba disponuoja apgyvendinimo paslaugomis;
- lanko arba valdo švietimo įstaigas.

1. 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės.

2. 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo.

Diskriminuojantiems klubams ir licencijuojamoms patalpoms taikomos atskiros nuostatos (žr. 34 psl.).

Jeigu norite gauti detalesnės informacijos apie įstatymus, visus įstatymų leidimus galite rasti interneto svetainėje www.ihrec.ie arba www.irishstatutebook.ie.

Vienodo statuso įstatymai nėra taikomi diskriminacijai darbo vietoje, nes tai reguliuoja atskiri Lygių galimybių užimtumo srityje įstatymai, kurie yra aprašomi informaciniame lankstinuke, skirtame diskriminacijai užimtumo srityje. Šį lankstinuką rasite adresu www.ihrec.ie.

DISKRIMINACIJOS PAGRINDAI

Įstatymai draudžia diskriminavimą tam tikrais pagrindais.

Iš esmės diskriminacija laikomi atvejai, kurių metu vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas panašioje padėtyje esantis asmuo bet kuriuo iš šių asmenis skiriančių pagrindų:

Lyties pagrindu – diskriminacija lyties pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo, nes vienas iš minėtųjų asmenų yra vyras, o kitas – moteris. Laikantis ES įstatymų, translytis asmuo, patiriantis diskriminaciją dėl lyties pakeitimo arba fizinio lyties keitimo, taip pat yra saugomas lyties pagrindo taisyklės.

Šeiminės padėties pagrindu – diskriminacija šeiminės padėties pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo dėl skirtingos tokių asmenų šeiminės padėties. Šeiminės padėties sąvoka apima žmones, kurie yra nevedę, susituokę, gyvenantys skyrium arba išsituokę, našliai, sudarę civilinę partnerystę arba buvę civiliniais partneriais, kurių partnerystė buvo nutraukta arba nutrūko dėl mirties.

Šeiminės sudėties pagrindu – diskriminacija šeiminės sudėties pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo, nes vienas asmuo turi šeimą, o kitas jos neturi arba turi skirtingos sudėties šeimą. Šeiminės sudėties pagrindas taikomas nėščiosioms, žmonėms, prisiimantiems atsakomybę už vaikus, turintiems *in loco parentis* statusą dėl asmens, kuris nėra sulaukęs 18 metų, priežiūros, prisiimantiems atsakomybę už 18 metų sulaukusį neįgalųjį, kuriam reikalinga priežiūra arba parama, arba esantiems tokio neįgalaus asmens faktiniu globėju.

Seksualinės orientacijos pagrindu – diskriminacija seksualinės orientacijos pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo dėl kitokios seksualinės orientacijos.

Seksualinės orientacijos sąvoka apima heteroseksualumą, biseksualumą arba homoseksualumą.

Religijos pagrindu – diskriminacija religijos pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo dėl skirtingų religinių įsitikinimų, religinio pagrindo ar tikėjimo arba dėl to, kad vienas asmuo turi religinius įsitikinimus, pagrindus arba tikėjimą, o kitas asmuo to neturi.

Amžiaus pagrindu – diskriminacija amžiaus pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo dėl skirtingo amžiaus.

Amžiaus pagrindo taisyklė taikoma asmenims, kurie yra sulaukę 18 metų, išskyrus automobilių draudimo paslaugų teikimą teisę vairuoti turintiems asmenims, kurie nėra sulaukę šio amžiaus.

Neįgalumo pagrindu – diskriminacija neįgalumo pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo, nes vienas asmuo yra neįgalus, o kitas nėra arba turi kitą negalią. Plačiąja prasme neįgalumo sąvoka apima fizinius, intelektualius, mokymosi, kognityvinius, emocinius ir sveikatos sutrikimus.

Rasinio pagrindu – diskriminacija rasiniu pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo dėl kitokios rasės, odos spalvos, tautybės, etninės arba nacionalinės kilmės.

Klajoklių (angl. Traveller) bendruomenės pagrindu – diskriminacija klajoklių bendruomenės pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas, nes jis priklauso klajoklių bendruomenei.

Klajoklių bendruomenės nariu laikomas asmuo, priklausantis žmonių bendruomenei, bendrai vadinamai klajokliais, kuri identifikuoja save ir yra identifikuojama kaip

žmonių, turinčių bendrą istoriją, kultūrą ir tradicijas, įskaitant istoriškai susiformavusį klajoklių gyvenimo būdą, ir gyvenančių Airijos saloje grupė.

Paramos aprūpinant būstu pagrindu – diskriminacija paramos aprūpinant būstu pagrindu pasireiškia, kai teikiant apgyvendinimo paslaugas vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo, nes vienas asmuo gauna nuomos kompensaciją, pagalbą aprūpinant būstu ar bet kokias kitas socialinės paramos išmokas, o kitas asmuo to negauna.

Apsauga nuo diskriminacijos paramos aprūpinant būstu pagrindu taikoma tik apgyvendinimo paslaugoms ir negalioja prekių tiekimui ir paslaugų teikimui, švietimo įstaigoms ar šiuose įstatymuose numatytiems klubams.

Persekiojimo pagrindu – diskriminacija persekiojimo pagrindu pasireiškia, kai vienas asmuo yra vertinamas mažiau palankiai nei kitas asmuo, nes minėtasis asmuo siekia gauti žalos atlyginimą, buvo liudytojas, prieštaravo atlikti įstatymuose numatytus neteisėtus veiksmus arba pranešė apie ketinimus atlikti tokius veiksmus, o kitas asmuo to nepadarė..

DISKRIMINACIJOS RŪŠYS

Įstatymai draudžia skirtingas diskriminacijos rūšis, kurios yra išvardytos toliau.

Tiesioginė diskriminacija

Tiesioginė diskriminacija yra apibūdinama kaip mažiau palankus elgesys su vienu asmeniu nei panašioje situacijoje būtų elgiamasi su kitu asmeniu, nes pirmasis asmuo turi skiriančius bruožus, numatytus bet kuriame iš pirmiau pateiktų devynių diskriminacijos pagrindų. Šie asmenys skiriantys bruožai gali:

- egzistuoti šiuo metu;
- šiuo metu neegzistuoti, bet būti egzistavę praeityje;
- atsirasti ateityje;
- būti priskirti atitinkamam asmeniui (taip nutinka, kai asmuo yra įvardijamas kaip turintis skiriančius bruožus, nurodytus pateiktuose diskriminacijos pagrinduose, nors realybėje taip nėra).

Diskriminacija dėl ryšių su kitu asmeniu

Diskriminacija dėl ryšių su kitu asmeniu pasireiškia, kai su asmeniu, kurį sieja ryšiai su kitu žmogumi, yra elgiamasi mažiau palankiai, nes su juo siejamas žmogus turi skiriančius bruožus, numatomus bet kuriame iš nurodytų diskriminacijos pagrindų.

Netiesioginė diskriminacija

Netiesioginė diskriminacija pasireiškia, kai neutrali nuostata, kriterijus arba praktika, kuri iš pirmo žvilgsnio atrodo nekelianti problemų, yra

itin nepalanki žmogui, kuris skiriasi nuo kitų asmenų bet kuriuo iš nurodytų pagrindų.

Ši nuostata, kriterijus arba praktika nereiškia diskriminacijos, kai įrodoma:

1. kad nuostatą, kriterijų arba praktiką objektyviai pagrindžia teisėtas tikslas;
2. kad priemonės, kuriomis siekiama šio tikslo, yra tinkamos;
3. kad priemonės, kuriomis siekiama šio tikslo, yra reikalingos.

Diskriminacijos kurstymas

Įstatymuose numatoma, kad kito žmogaus kurstymas diskriminuoti arba mėginimas sukurstyti kitą žmogų diskriminuoti, priekabauti arba seksualiai priekabauti, yra laikomas nusikaltimu.

SEKSUALINIS PRIEKABIAVIMAS IR PRIEKABIAVIMAS

Seksualinis priekabavimas ir priekabavimas tiekiant prekes arba teikiant paslaugas, apgyvendinimo arba švietimo įstaigos paslaugas yra draudžiamas.

Asmuo (toliau – priekabautojas) negali priekabauti arba seksualiai priekabauti prie kito asmens (toliau – aukos) esant bet kuriai iš šių aplinkybių:

1. kai auka naudojasi arba nori pasinaudoti prekėmis arba paslaugomis, kurias teikia priekabautojas;
2. auka gauna iš priekabautojo arba siūlo priekabautojui apgyvendinimo ar su tuo susijusias paslaugas;
3. auka studijuoja, stoja arba nori pasinaudoti bet kokiomis paslaugomis, kurias teikia švietimo įstaiga, kurioje priekabautojas užima svarbias pareigas.

Kas yra priekabavimas ir seksualinis priekabavimas?

Priekabavimas yra bet kokios formos nepageidaujamas elgesys, susijęs su bet kuriuo iš nurodytų diskriminacijos pagrindų.

Seksualinis priekabavimas yra bet kokios formos nepageidaujamas žodinis, nežodinis arba fizinis seksualinio pobūdžio elgesys.

Abejais atvejais priekabavimu laikomas elgesys, kuriuo siekiama pakenkti žmogaus orumui ir sukurti bauginančią, priešišką, menkinančią, žeminančią arba užgaulią aplinką.

Abejais atvejais nepageidaujamas elgesys gali apimti veiksmus,

prašymus, išsakytus žodžius, gestus arba rašytinio teksto, el. laiškų, socialinių tinklų įrašų, tekstinių žinučių, atvaizdų ar kitos medžiagos kūrimą, rodymą arba platinimą.

Priimant su asmeniu susijusius sprendimus negali būti remiamasi to paties asmens nepritarimu arba paklusimu seksualiniam ar kitų rūšių priekabavimui.

Kas yra atsakingasis asmuo?

Atsakinguoju asmeniu yra laikomas asmuo, kuris atsako už bet kokios vietos, kuri yra laikoma švietimo įstaiga, arba vietos, kurioje prekės, aptarnavimas arba paslaugos yra siūlomos visuomenei, veikimą arba asmuo, kuris teikia apgyvendinimo paslaugas.

Atsakingasis asmuo privalo užtikrinti, kad bet koks asmuo, kuris turi teisę būti tokioje vietoje, nepatiria seksualinio priekabavimo arba priekabavimo.

Norėdamas apsiginti atsakingasis asmuo gali įrodyti, kad siekdamas (-a) užkirsti kelią seksualiniam priekabavimui arba priekabavimui jis arba ji ėmėsi praktiškai įmanomų veiksmų.

NEĮGALUMAS – TINKAMŲ SĄLYGŲ SUDARYMAS

Diskriminacija neįgalumo pagrindu apima paslaugų teikėjo atsisakymą arba negebėjimą imtis visų pagrįstų veiksmų, kurie leistų patenkinti neįgalaus asmens poreikius sudarant specialiąsias sąlygas arba patogumus, kai be tokių patogumų asmeniui būtų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga pasinaudoti paslauga.

Siekdami patenkinti neįgalių asmenų poreikius toliau išvardyti paslaugų teikėjai privalo imtis visų pagrįstų veiksmų:

- asmenys, parduodantys prekes arba teikiantys paslaugas;
- asmenys, parduodantys, nuomojantys būstą arba teikiantys apgyvendinimo paslaugas;
- švietimo įstaigos;
- klubai.

Šie veiksmai apima specialiąsias sąlygas arba patogumus, kai be šių sąlygų arba patogumų asmeniui būtų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga pasinaudoti prekėmis, paslaugomis, apgyvendinimo paslaugomis ir kt. Tačiau į sąrašą įtraukti asmenys nėra įpareigoti sudaryti specialiąsias sąlygas arba patogumus, kai jų kaina viršija „nominaliąją vertę“.

„Nominalioji vertė“ priklauso nuo aplinkybių, pavyzdžiui, juridinio asmens, kuriai taikomi reikalavimai, dydžio ir turimų išteklių. Jeigu Valstybė teikia dotacijas ar paramos priemones specialiųjų sąlygų arba patogumų sudarymui, paslaugų teikėjams ir kt. asmenims gali būti taikoma prievolė pasinaudoti šiomis dotacijomis.

Jei asmuo turi neįgalumą, kuris gali sukelti žalą jam ar kitiems asmenims, skirtingas asmens vertinimas, vykdomas tokiu mastu, kuris yra pagrįstai reikalingas siekiant užkirsti kelią tokiai žalai, nėra laikomas diskriminacija.

TEIGIAMĄ POVEIKĮ TURINČIOS PRIEMONĖS

Įstatymai leidžia taikyti teigiamą poveikį turinčias priemones (teikti pirmenybę), kurios yra teisėtai skirtos:

- skatinti lygias nepalankioje padėtyje atsidūrusių asmenų galimybes;
- patenkinti asmenų ar asmenų grupių, kurioms dėl tam tikrų aplinkybių gali būti reikalingi patogumai, įrengimai, paslaugos arba pagalba, specialiuosius poreikius.

Įstatymai taip pat leidžia taikyti pagrįstą pasirenkamąjį mokestį, mokėjimą arba įkainį už bet ką, kas yra siūloma arba teikiama šeimoms, susituokusioms poroms, vyresniems arba jaunesniems asmenims arba negalią turintiems asmenims.

ATSAKOMYBĖ DĖL TARPININKAVIMO

Darbdaviai yra atsakingi už diskriminuojančius veiksmus, kuriuos darbuotojas atlieka galiojant jo darbo sutarčiai.

Apsiginti negalima teigiant, kad veiksmai buvo atlikti be darbdavio žinios arba sutikimo, išskyrus atvejus, kai darbdavys gali įrodyti, kad jis ėmėsi visų praktiškai įgyvendinamų veiksmų siekdamas užkirsti kelią tokiam elgesiui.

Norėdamas apsiginti darbdavys gali įrodyti, kad buvo imtasi praktiškai įgyvendinamų veiksmų, siekiant neleisti darbuotojui atlikti tam tikro veiksmo arba panašių veiksmų.

Bet kokie veiksmai, kurių asmuo ėmėsi veikdamas kaip kito asmens atstovas, turintis minėtojo asmens įgaliojimą (tiesioginį arba netiesioginį), bus laikomi atliktais įgaliojimą suteikusio asmens.

DISKRIMINUOJANTI REKLAMA

Draudžiama skelbti, rodyti arba prašyti skelbti ar rodyti reklamą, kuri atskleidžia ketinimą diskriminuoti arba gali būti pagrįstai suvokta kaip atskleidžianti tokį ketinimą.

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija turi įgaliojimus persiųsti skundą dėl diskriminuojančios reklamos Darbo santykių komisijai (angl. Workplace Relations Commission, WRC), kuri priims su skundu susijusį sprendimą.

Darbo santykių komisija yra pusiau teisminė institucija, įkurta siekiant tirti, tarpininkauti, nagrinėti ir priimti sprendimus dėl diskriminacinio pobūdžio skundų.

Prekės ir paslaugos

KAS YRA DRAUDŽIAMA?

Žmonės negali diskriminuoti (su tam tikromis išimtimis):

- kai jie tiekia prekes arba teikia paslaugas plačiai visuomenei arba tam tikrai visuomenės grupei;
- nepriklausomai nuo to ar prekės arba paslaugos yra nemokamos, parduodamos, nuomojamos trumpalaikė arba ilgalaikė nuoma ar keičiamos;
- suteikdami prieigą prie bet kokios vietos arba patalpos ir leidimą ją naudoti.

KAS YRA PASLAUGA?

Paslauga yra vadinamas poreikių patenkinimas arba aptarnavimas (bet kokio pobūdžio), apimantis:

- bankinius, draudimo, dotacijų, paskolų kreditavimo arba finansavimo paslaugas;
- pramoginę, laisvalaikio arba atsipalaidavimo veiklą;
- kultūrinę veiklą;
- transportavimą arba keliones;
- aptarnavimą arba paslaugas, kurios yra teikiamos klube (kuriuo gali naudotis plačioji visuomenė arba tam tikra visuomenės grupė);
- profesinę prekybą arba paslaugas;
- viešąsias paslaugas, kurias teikia Valstybė (pvz., Valstybinių sveikatos tarnybų valdymo organizacija (Health Service Executive, HSE), vietos valdžios įstaigos ir kt.).

Sąrašas nėra baigtinis. Įstatymai vertina paslaugos sąvoką plačiąja prasme.

ĮSTATYMUOSE, SUSIJUSIUOSE SU PREKIŲ TIEKIMU IR PASLAUGŲ TEIKIMU

Tam tikromis aplinkybėmis Įstatymai leidžia skirtingai vertinti asmenis.

Išimtys, susijusios su lyties pagrindu

Estetinės / kosmetinės paslaugos

Įstatymuose numatoma, kad diskriminacija nėra laikomas skirtingas asmens vertinimas dėl lyties teikiant estetines, kosmetines arba panašaus pobūdžio paslaugas, kurių metu reikalingas paslaugų teikėjo ir gavėjo fizinis kontaktas.

Gėda arba privatumas

Įstatymuose numatoma, kad diskriminacija nėra laikomas skirtingas asmens vertinimas dėl lyties, kai galima pagrįstai tikėtis, jog kitos lyties asmens buvimas šalia gali sukelti gėdos jausmą arba pažeisti asmens privatumą.

Išimtis, susijusi su religiniu pagrindu

Įstatymai leidžia tiekti prekes ir teikti paslaugas religiniais tikslais.

Išimtis, susijusi su amžiaus pagrindu

Įstatymai leidžia taikyti amžiaus reikalavimus asmenims, kurie nori tapti tėvais arba globėjais. Tačiau amžiaus reikalavimas privalo būti pagrįstas ir susijęs su pasirinkto vaiko ar vaikų poreikiais.

Išimty, susijusios su keliais pagrindais

Sporto renginiai

Teikiant arba organizuojant sporto kompleksų veiklą arba sporto renginius skirtingas vertinimas dėl lyties, amžiaus, neįgalumo arba tautybės yra leidžiamas, jeigu:

- skirtingas vertinimas yra pagrįstai reikalingas dėl komplekso arba renginio pobūdžio;
- skirtingas vertinimas yra svarbus norint pasiekti komplekso veiklos arba renginio tikslą.

Draminiai performansai ir pramoginė veikla

Su draminiiais performansais ar kitomis pramoginės veiklos rūšimis susijęs skirtingas vertinimas dėl lyties, amžiaus, neįgalumo arba rasės yra leidžiamas, jeigu toks vertinimas yra pagrįstai reikalingas dėl priežasčių, susijusių su autentiškumu, estetika, tradicijomis arba papročiais.

Išimty, susijusios su visais pagrindais, išskyrus lyties pagrindą

Skirtingas vertinimas dėl bet kokių pagrindų, išskyrus lyties pagrindą, susijęs su anuitetų,

pensijų, draudimo liudijimų ar kitų su rizikos vertinimu susijusių paslaugų teikimu, yra leidžiamas, jeigu skirtingą vertinimą sąlygoja aplinkybės, kurios yra:

- paaiškinamos aktuariniais arba statistiniais duomenimis ar kitais svarbiais draudimo vertinimo arba komerciniais veiksniais;
- pagrįstos, atsižvelgiant į duomenis ir kitus svarbius veiksnius.

Išimty, susijusios su visais pagrindais

Testamentai / dovanos

Įstatymai nėra taikomi, kai prekėmis disponuojama paliekant jas testamentu arba dovanojant.

Specialieji poreikiai

Įstatymai leidžia taikyti skirtingą vertinimą, kai prekės ar paslaugos pagrįstai gali būti laikomos atitinkančiomis tik tam tikrų asmenų poreikius.

Apgyvendinimas

KAS YRA DRAUDŽIAMA?

Bendrai numatoma, kad negali būti vykdoma jokia diskriminacija nurodytais pagrindais, susijusi su:

- disponavimu bet koku nekilnojamuoju turtu;
- nuomos sutarties nutraukimu;
- apgyvendinimo ar bet koku su tuo susijusių paslaugų teikimu arba patogumų užtikrinimu;
- nustojimu teikti apgyvendinimo paslaugas.

Patalpos arba būstas privalo būti prieinamas plačiajai visuomenei arba tam tikrai visuomenės grupei.

IŠIMTYS, NUMATYTOS ĮSTATYMUOSE, SUSIJUSIUOSE SU APGYVENDINIMU

Tam tikromis aplinkybėmis įstatymai leidžia skirtingai vertinti asmenis.

Išimtis, susijusi su lyties pagrindu

Įstatymuose numatoma, kad diskriminacija nelaikomi atvejai, kai būstas yra suteikiamas tam tikros lyties asmeniui, jei galima pagrįstai tikėtis, jog kitos lyties asmens buvimas šalia gali sukelti gėdos jausmą arba pažeisti asmens privatumą.

Išimtis, susijusi su paramos aprūpinant būstu pagrindu

Įstatymuose numatoma, kad diskriminacija nelaikomi atvejai, kai būsto šeimininkas numato sąlygą, kad siekiant gauti apgyvendinimo paslaugas, nuomos mokesčio kompensacija turi būti mokama tiesiogiai šeimininkui.

Išimtys, susijusios su keliais pagrindais

Teikdamos gyvenamąjį būstą, būstu aprūpinančios institucijos ir Teisingumo ministras gali skirtingai vertinti asmenis, atsižvelgiant į jų šeimos dydį, šeiminių sudėtį, šeiminių padėtį, neįgalumą, amžių, priklausymą klajoklių bendruomenei.

Teisingumo ministras taip pat gali skirtingai vertinti žmones (teikdamos gyvenamąjį būstą) dėl tautybės ir lyties.

Išimtys, taikomos tam tikroms asmenų grupėms

Įstatymuose numatoma, kad diskriminacija nelaikomas bet kokių patalpų arba būsto rezervavimas tam tikrai asmenų grupei priklausantiems asmenims, įskaitant:

- patalpų rezervavimą religiniais tikslais;
- patalpų rezervavimą pabėgėlių prieglobsčiui;
- patalpų rezervavimą slaugos namams;
- patalpų rezervavimą senelių globos namams;
- patalpų rezervavimą negalią turinčių asmenų namams;
- patalpų rezervavimą benamiams ar panašiais tikslais.

Išimtys, susijusios su visais pagrindais

Teisės aktas, reglamentuojantis apgyvendinimo paslaugų teikimą

Skirtingas žmonių vertinimas teikiant apgyvendinimo paslaugas arba užtikrinant būsto patogumus, yra teisėtas, kai tokio vertinimo reikalauja įstatymai, reglamentuojantys apgyvendinimo paslaugų teikimą.

Testamentai / dovanos

Įstatymai nėra taikomi, kai nuosavybė yra disponuojama paliekant ją testamentu arba dovanojant.

Asmens namai

Įstatymai nėra taikomi, kai asmuo nuomoja kambarį savo namuose (kuris nėra laikomas atskira ir nepriklausoma namų dalimi), o apgyvendinimo paslaugų teikimas gali turėti įtakos asmens privačiam arba šeimos gyvenimui arba bet kurio kito namuose gyvenančio asmens gyvenimui.

Švietimo įstaigos

KAS YRA DRAUDŽIAMA?

Švietimo įstaiga įsipareigoja nediskriminuoti asmenų:

- priimdama asmenis į švietimo įstaigą arba sudarydama priėmimo į švietimo įstaigą sąlygas ir nuostatas;
- suteikdama mokiniams arba studentams galimybę naudotis bet kokiais kursais, įranga arba privilegijomis;
- sudarydama bet kokias kitas mokymosi sąlygas ir nuostatas;
- išmesdama mokinį ar studentą arba taikydama kitas sankcijas.

KAS YRA ŠVIETIMO ĮSTAIGA?

Švietimo įstaigos apima pradinės, pagrindinės arba vidurinės mokyklas, suaugusiųjų, tęstinio arba tolesnio mokymosi ir universiteto arba trečiosios švietimo sistemos pakopos įstaigas.

Jas įeina viešosios ir privačios švietimo įstaigos.

IŠIMTYS, NUMATYTOS ĮSTATYMUOSE, SUSIJUSIUOSE SU ŠVIETIMO ĮSTAIGOMIS

Išimtis, susijusi su lyties pagrindu, taikoma pradinėms ir vidurinėms mokykloms

Leidžiama steigti vienos lyties pirmosios ir antrosios švietimo pakopos mokyklas.

Išimty, susijusios su religijos pagrindu, kurios yra taikomos pradinėms ir vidurinėms mokykloms

Valstybės finansavimo ir paramos negaunančios privačios mokyklos

Pradinės ir vidurinės mokyklos, kurios negauna jokio finansavimo arba paramos iš valstybės ir kurių tikslas yra suteikti mokymo paslaugas aplinkoje, kuri skatina tam tikras vertybes, gali priimti mokinius taikydamos pirmenybę tam tikros religinės grupės atstovams.

Religinės mažumos

Religine mažuma yra laikoma religija, kurią išpažįstantys asmenys sudaro mažiau nei 10 % visos populiacijos.

Pradinės mokyklos, kurios gauna bet kokios formos valstybės paramą arba finansavimą, negali priimti mokinių teikdamos pirmenybę tam tikros religinės grupės atstovams.

Tačiau, esant per dideliu stojančiųjų į mokyklą skaičiui, gavusi mokinio, kuris priklauso religinei mažumai, prašymą pradinė mokykla gali suteikti pirmenybę tam mokiniui, jeigu mokyklą tenkina mokinio priklausymas tam tikrai religinei mažumai ir mokykla įgyvendina tokios pat ar panašios į šią religinę mažumą

religijos pamokų arba švietimo programą.

Pradinių ir vidurinių mokyklų atsisakymas priimti mokinį dėl religinių vertybių

Pradinės ir vidurinės mokyklos, kurių tikslas yra suteikti mokymo paslaugas aplinkoje, kuri skatina tam tikras religines vertybes, gali atsisakyti priimti mokinį, kuris nepriklauso tam tikrai religinei grupei, tik jeigu mokykla gali įrodyti, kad toks atsisakymas yra esminis siekiant palaikyti mokyklos vertybes.

Išimtis, susijusi su amžiaus pagrindu, kuri yra taikoma universitetams, trečiosios ar aukštesnės švietimo sistemos pakopos arba suaugusiųjų švietimo įstaigoms

Įstatymai leidžia universitetams ir kitoms aukštesniojo išsilavinimo įstaigoms skirtingai vertinti brandaus amžiaus studentus skiriant studijų vietas.

Išimty, susijusios su rasiniu (tautybės) pagrindu, kurios yra taikomos universitetams, trečiosios ar aukštesnės švietimo sistemos pakopos arba suaugusiųjų švietimo įstaigoms

Priėmimo į studijas mokesčiai, studijų lankymas ir studijų vietų skyrimas

Įstatymai leidžia universitetams ir kitoms aukštesniojo išsilavinimo įstaigoms vertinti Airijos ir EEE piliečius kitaip nei asmenis, kurie nėra Airijos arba EEE piliečiai, taikant priėmimo į studijas mokesčius, vertinant studijų lankymą ir skiriant studijų vietas.

Paramos mokslui gavimo kriterijai

Įstatymai leidžia švietimo ir mokslo ministrui vertinti Airijos ir EEE piliečius kitaip nei asmenis, kurie neturi Airijos arba EEE pilietybės, suteikiant paramą mokslui, skirtą asmenims, kurie nori studijuoti universitetuose, trečiosios švietimo sistemos pakopos įstaigose arba suaugusiųjų švietimo įstaigose.

Bendrosios išimtys, taikomos universitetams, trečiosios švietimo pakopos įstaigoms arba suaugusiųjų švietimo įstaigoms

Stipendijos ir kita parama

Įstatymai leidžia universitetams ir kitoms aukštesniojo išsilavinimo įstaigoms teikti paramą išduodant tam tikroms asmenų grupėms stipendijas, socialines stipendijas ir kitas skatinamąsias priemones, kurios yra pagrįstai pateisinamos atsižvelgiant į tradicines ir istorines aplinkybes.

Užsienio mainų programos

Skirdami studijų vietas universitetai ir kitos aukštesniojo išsilavinimo įstaigos gali pasirinkti tam tikrus studentus dalyvauti mainų programose, kuriose dalyvauja jurisdikcijai nepriklausantys universitetai.

Išimtis, susijusi su lyties, amžiaus arba neįgalumo pagrindais

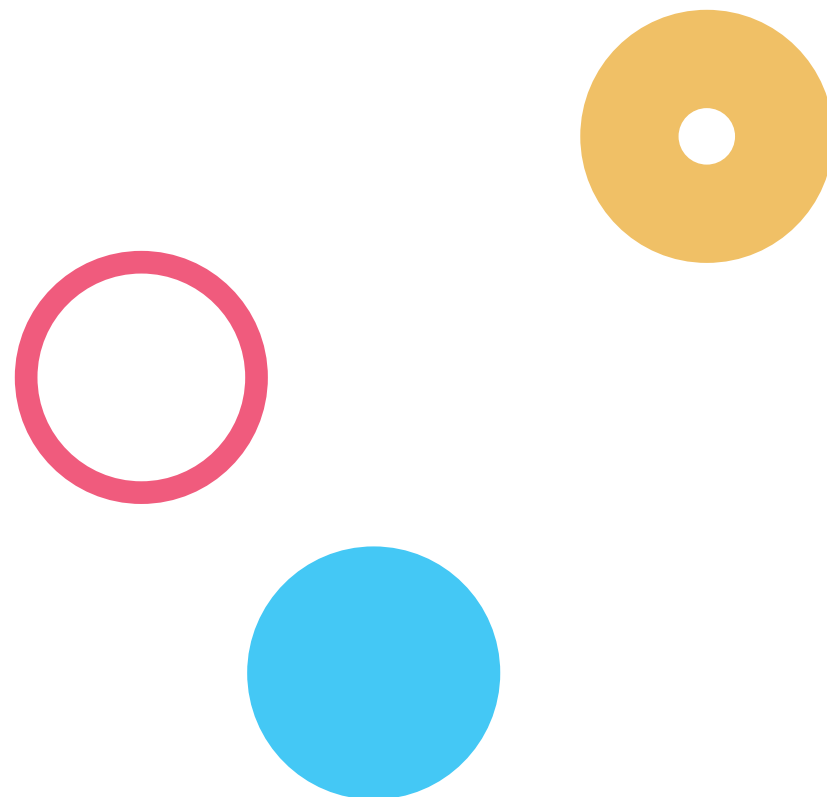
Teikiant arba organizuojant sporto kompleksų veiklą arba sporto renginius skirtingas žmonių vertinimas dėl lyties, amžiaus arba neįgalumo yra leidžiamas tiek, kiek skirtingas vertinimas yra reikalingas atsižvelgiant į komplekso veiklos arba renginių pobūdį.

Išimtis, susijusi su lyties ir religijos pagrindais

Institucijos, teikiančios religinius mokymus tam tikros religijos dvasininkams, gali priimti tik vienos lyties arba vieno religinio tikėjimo studentus.

Išimtis, susijusi su neįgalumo pagrindu

Skirtingas vertinimas dėl neįgalumo yra leidžiamas tol, kol dėl studento arba mokinio neįgalumo pagrindo taisyklės, kuri yra susijusi su neįgaliu studentu arba mokiniu, laikymasis neužkerta kelio arba neturi neigiamo poveikio švietimo įstaigos paslaugų teikimui kitiems studentams arba mokiniams.

Diskriminuojantys klubai

KAS YRA DISKRIMINUOJANTIS KLUBAS?

Konkrečios su klubais susijusios nuostatos yra taikomos įstaigoms, kurios turi arba pateikė paraišką dėl registracijos pažymėjimo, išduodamo laikantis 1904–2008 m. Klubų įstatymo (angl. Clubs Act 1904–2008). Registracijos pažymėjimas suteikia klubams leidimą parduoti alkoholį nariams ir kai kuriems lankytojams. Priešingai nei nuostatos, susijusios su prekėmis ir paslaugomis, Įstatymai griežtai nedraudžia diskriminacijos.

Klubams, kurie neturi licencijos prekiauti alkoholiu, Įstatymai yra taikomi tik tiek, kiek tokie klubai tiekia prekes ir teikia paslaugas visuomenei arba visuomenės grupei, o ne tik klubo nariams.

Iš esmės klubas yra vertinamas kaip diskriminuojantis esant bent vienai iš šių situacijų:

1. jeigu klubo taisyklė, politika arba praktika, diskriminuoja narį arba stojantįjį į klubą bet kuriuo diskriminacijos pagrindu;
2. jeigu asmuo, dalyvaujantis klubo valdyme, diskriminuoja narį arba stojantįjį į klubą tvarkydamas klubo reikalus. Į šį punktą įeina priėmimas į klubą, narystės sąlygos ir nuostatos, narystės nutraukimas ir tinkamų sąlygų sudarymas neįgalumą turintiems nariams (taikant nominaliosios vertės išimtį).

KAS YRA LEIDŽIAMA?

Įstatymuose numatoma, kad diskriminacija nėra laikomi atvejais, kai klubas:

- (a) yra skirtas tam tikrai žmonių grupei (pavyzdžiui, bet kokiais pagrindais remiantis sudarytai grupei) ir atsisako priimti kitus asmenis;
- (b) apriboja lengvatų ir privilegijų skyrimą atsižvelgiant į amžių ir lytį, kai asmenys, kurie nepriklauso tam tikrai grupei negali pasinaudoti lengvata arba privilegija tuo pat metu, kaip ir nariai, kurie priklauso tam tikrai grupei. Klubai privalo imtis priemonių, leidžiančių pasiūlyti tas pačias arba pagrįstai lygiavertes lengvatas arba privilegijas tiems nariams, kurie nepriklauso tam tikrai grupei;
- (c) turi skirtingas narystės rūšis, kurių suteikimas yra pagrįstas bet kuriuo iš nurodytų diskriminacijos pagrindų;
- (d) siekia pašalinti praeities diskriminacinius veiksmus taikydamas tam tikrus lengvatinius įkainius, mokesčių arba narystės pasiūlymus ir kt. priemones arba imasi kitų veiksmų, kurių pagrindinis tikslas yra užtikrinti labiau lygiateisį visų asmenų, kurie buvo nuskriausti diskriminuojančios taisyklės ar praktikos, kuri praeityje buvo taikyta tam tikrai žmonių grupei priklausantiems asmenims, dalyvavimą klubo veikloje;
- (e) taiko pagrįstai reikalingą skirtingą tam tikros lyties, amžiaus, neįgalumo, tautybės ar kilmės žmonių vertinimą, susijusį su sporto kompleksų veikla arba renginiais.

ĮSTATYMŲ VYKDYMAS – DISKRIMINUOJANTYS KLUBAI

Bet koks asmuo, įskaitant Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisiją, gali kreiptis į apylinkės teismą dėl klubo paskelbimo diskriminuojančiu. Darbo santykių komisija nepriima sprendimų, susijusių su skundais dėl diskriminuojančių klubų.

Jeigu klubas yra paskelbiamas diskriminuojančiu, o toks teismo įsakymas prieš klubą yra priimtas pirmą kartą, apylinkės teismas gali 30 dienų laikotarpiui sustabdyti klubo leidimą prekiauti.

alkoholiu. Sustabdžius tokį leidimą klubas negali parduoti alkoholinių gėrimų. Antras ar paskesnis klubo pripažinimas diskriminuojančiu lieka galioti, o klubui nėra išduodamas arba nėra atnaujinamas registracijos pažymėjimas.

Įstatymai numato, kad sprendimą galima apskųsti apygardos teismui, o klubas gali kreiptis į apylinkės teismą dėl nustatymo, ar klubas vis dar yra diskriminuojantis.

Apylinkės teismo procesai gali būti apmokestinti.

Licencijuotos patalpos

LICENCIJUOTOS PATALPOS

Skundai dėl diskriminacijos, kurie kyla licencijuotų patalpų (pvz., alinių, restoranų arba kitų vietų, kurios turi licenciją prekiauti alkoholiu) „viduje arba prieangyje“ yra sprendžiami apylinkės teisme, o ne Darbo santykių komisijoje. Pagrindinės galiojančios nuostatos yra pateikiamos atnaujintame 2003 m. Svaigiųjų gėrimų įstatyme (angl. Intoxicating Liquor Act 2003).

Tačiau, jeigu prieš licencijuotas patalpas yra pateikiamas skundas dėl diskriminacinio veiksmo, kuris įvyko telefoninio skambučio metu arba el. paštu (t.y., jeigu skunde nurodytas diskriminacinis veiksmas neįvyko patalpų „viduje arba prieangyje“), toks skundas gali būti perduotas Darbo santykių komisijai, o ne apylinkės teismui.

Išimtys

IŠIMTYS

Įstatymuose numatomos kelios svarbios išimtys, susijusios su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu, apgyvendinimu, švietimo įstaigomis ir klubais.

Šios išimtys turi būti taikomos ribotomis aplinkybėmis ir neturi būti perdėtai laikomos ribojančiomis bendrąjį draudimą diskriminuoti.

Įstatymuose numatyti arba su jais susiję reikiami veiksmai

Bendroja išimtimi numatoma, kad jokios Įstatymų nuostatos nedraudžia imtis tokių veiksmų, kurie yra reikalingi laikantis:

- (a) Įstatymų nuostatų arba teismo sprendimo;
- (b) bet kokių aktų arba priemonių, kurias taiko ES;
- (c) bet kokių tarptautinių sutarčių, kuriomis nustatoma Valstybės prievolė.

Įstatymai galioja tik tiems veiksams, kurie yra privalomi. Jei priemonė gali būti taikoma savo nuožiūra, jai galioja diskriminacijos prevencijos nuostatos.

Tam tikrų šalių piliečiai

Valdžios įstaigos gali skirtingai vertinti kitų šalių piliečius dėl tautybės, kai tokie asmenys negyvena Valstybėje arba gyvena joje neteisėtai (kaip ši sąvoka yra suprantama 2004 m. Imigracijos įstatyme (angl. Immigration Act 2004)) arba atsižvelgiant į bet kokią nuostatą ar sąlygą, numatytą arba susijusią su bet kokių įstatymo potvarkiu ir kylančią asmeniui įvažiavus arba gyvenant Valstybėje.

Nusikalstamo elgesio ir tvarkos sutrikdymo rizika

Prekių tiekėjas, paslaugų teikėjas arba asmuo, teikiantis apgyvendinimo ar su tuo susijusias paslaugas, gali atsisakyti teikti paslaugas arba būstą asmeniui atvejais, kai žinodamas tai, ką žino prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas, protingas asmuo susidarytų nuomonę, kad suteikdamas klientui paslaugas arba būstą jis patirtų didelę nusikalstamo elgesio, tvarkos sutrikdymo arba žalos nuosavybei, esančiai tam tikroje vietoje arba šalia vietos, kurioje yra teikiama paslauga arba apgyvendinimas, riziką.

Klinikinis sprendimas

Skirtingas asmens vertinimas nėra laikomas diskriminacija, kai asmuo yra vertinamas skirtingai tik įgyvendinant klinikinį sprendimą, susijusį su ligos diagnoze arba sveikatos gydymu.

Veiksnumas sudaryti sutartį

Skirtingas asmens vertinimas nėra laikomas diskriminacija, kai asmuo nėra veiksnus sudaryti vykdytiną sutartį, negali suteikti informuoto asmens sutikimo ir dėl šios priežasties gydymas yra laikomas priimtiniu.

Skundo pateikimas

SKUNDO PATEIKIMAS

Jeigu manote, kad atsižvelgiant į Vienodo statuso įstatymus buvote diskriminuojamas, laikantis Įstatymų skundai yra pateikiami Darbo santykių komisijai ir teismams (apeliacinė tvarka).

Visi skundai (išskyrus skundus, susijusius su diskriminuojančiais klubais arba skundus, pateiktus laikantis Svaigųjų gėrimų įstatymo), pirmiausia turi būti pateikiami Darbo santykių komisijai.

Skundai, susiję su diskriminuojančiais klubais ir skundai dėl diskriminacijos, sudaryti laikantis Svaigųjų gėrimų įstatymo, pirmiausia privalo būti pateikti apylinkės teismui, o Darbo santykių komisija neturi jurisdikcijos tirti tokių skundų.

Toliau pateikiami veiksmai, kurių reikia imtis norint pateikti skundą Darbo santykių komisijai. Dėl detalesnės informacijos apie skundų teikimo procesą susisiekite su Darbo santykių komisijos informacijos centru ir Klientų aptarnavimo žemo tarifo linija telefono numeriu **1890 80 80 90**. Tel. Nr. **059 9178990**.

1 veiksmas. Rašytinis pranešimas

Pirmiausia Jūs (skundą teikiantis asmuo) privalote per du mėnesius nuo paskutinio diskriminacijos incidento parašyti asmeniui, dėl kurio teikiate skundą, ir pranešti jam apie savo ketinimą pateikti skundą laikantis Vienodo statuso įstatymų. Tai padaryti galite užpildę ES.1 formą. Šią formą galite atsisiųsti iš Darbo santykių komisijos interneto svetainės (**www.workplacerelations.ie**).

Gavę ES1 formą Jūs taip pat gausite ir ES2 formą. ES2 formą pildo asmuo, dėl kurio teikiate skundą. Ji suteikia tokiam asmeniui galimybę papasakoti įvykius iš savo perspektyvos. Jūs privalote nusiųsti abi formas asmeniui, dėl kurio teikiate skundą. Rašytiniame pranešime privalo būti nurodytas kaltinimų pobūdis ir išreikštas Jūsų ketinimas laikantis Įstatymų kreiptis dėl žalos atlyginimo, jeigu nebūsime patenkintas pateiktu atsakymu.

„Dėl pagrįstų priežasčių“ Darbo santykių komisija gali nurodyti pratęsti dviejų mėnesių laikotarpį iki keturių mėnesių. Išskirtiniais atvejais Darbo santykių komisija gali visiškai panaikinti dviejų mėnesių laikotarpio reikalavimą, manydama, kad tai atlikti yra teisinga ir sąžininga.

Jūs negalite pateikti skundo Darbo santykių komisijai nesiėmę šio veiksmo.

Patartina prašyti pašto išduoti pažymą, patvirtinančią laiško išsiuntimą, ir pasilikti vieną rašytinio pranešimo kopiją sau.

2 žingsnis. Skundo pateikimas

Jeigu per mėnesį negavote atsakymo arba jeigu atsakymas Jūsų netenkina, skundas turi būti pateiktas Darbo santykių komisijai per šešis mėnesius po diskriminacijos atvejo datos. Darbo santykių komisija gali pratęsti šešių mėnesių terminą iki dvylikos mėnesių „dėl pagrįstų priežasčių“.

3 veiksmas. Darbo santykių komisijos veiksmai

Mediacija

Gavęs abiejų šalių sutikimus Darbo santykių komisijos direktorius gali bet kuriuo metu paskirti mediatorių. Jeigu mediacijos metu pasiekiamas susitarimas, jo sąlygos yra laikomos vykdytinomis pagal įstatymą.

Skundo nagrinėjimas

Jeigu bet kuri šalis prieštarauja mediacijai arba jeigu mediacijos procesas yra nesėkmingas, byla yra perduodama Darbo santykių komisijos arbitrai, kuris tiria bylą ir priima sprendimą.

Jeigu mediacijos procesas yra nesėkmingas, mediatorius išduoda abiem šalims pranešimą apie nepasiektą susitarimą. Jeigu skundą pateikęs asmuo nori tęsti skundo nagrinėjimą, skundą pateikęs asmuo privalo per 42 dienas nuo šio pranešimo gavimo datos kreiptis į Darbo santykių komisiją dėl nagrinėjimo atnaujinimo.

Sprendimas gali būti paremtas rašytiniais abiejų šalių įrodymais arba atliktu žodiniu skundo nagrinėjimu. Arbitras priima sprendimą, kuris yra teisiškai privalomas.

Arbitrų sprendimai yra skelbiami Darbo santykių komisijos interneto svetainėje, įvardijant bylos šalį. Tačiau skundo nagrinėjimo metu skundą pateikęs asmuo gali teikti prašymą išlaikyti šalių anonimiškumą (pvz., ši priemonė taikoma, kai skundą pateikęs asmuo turi tam tikrą sveikatos sutrikimą, kurio nenori atskleisti). Tačiau sprendimą dėl šalių anonimiškumo priima arbitras atsižvelgdamas į konkretų skundą.

Skundo atmetimas

Bylos gali būti atmetos praėjus vieneriems metams, jeigu Darbo santykių komisija mano, kad jos nėra nagrinėjamos.

Darbo santykių komisija gali bet kuriuo metu atmesti skundą manydama, kad:

- skundas buvo pateiktas nesąžiningai;
- skundas yra nesvarus, nepagrįstas;
- skundas yra klaidingas;
- skundas yra susijęs su nereikšmingu klausimu.

Atstovavimas ir išlaidos

Skundą pateikę asmenys gali atstovauti sau arba būti atstovaujami advokato, profesinės sąjungos, bendruomeninės grupės arba kito atstovo.

Iš esmės išlaidos nėra priteisiamos. Išlaidos, susijusios su kelionėmis ir kitais mokėjimais (išskyrus atstovavimo išlaidas),

gali būti priteistos, kai asmuo trukdo arba sunkina tyrimą arba skundo nagrinėjimą apeliacine tvarka.

Teisių gynimo priemonės

Jeigu sprendimas yra priimamas skundą pateikusio asmens naudai, gali būti įsakoma sumokėti kompensaciją, kurios suma siekia 15 000 Eur. Arbitras taip pat gali įsakyti asmenims imtis tam tikrų veiksmų.

Sprendimo skundimas

Darbo santykių komisijos sprendimai (įskaitant sprendimus dėl terminų ir skundo atmetimo) gali būti apskųsti apygardos teismui ne vėliau nei per 42 dienas nuo sprendimo priėmimo datos.

Sprendimo vykdymas

Mediacijos metu pasiekti susitarimai arba Darbo santykių komisijos priimti sprendimai, kurių nebuvo laikomasi, gali būti įgyvendinami kreipiantis į apylinkės teismą.

Sprendimo skundimas dėl nagrinėjamo teisės klausimo

Apygardos teismui priėmus sprendimą dėl apeliacijos bet kuri šalis gali apskųsti šį sprendimą Aukščiausiam teismui dėl nagrinėjamo teisės klausimo.

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija

AIRIJOS ŽMOGAUS TEISIŲ IR LYGIŲ GALIMYBIŲ KOMISIJA

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisijai įstatymais suteikti įgaliojimai skatinti ir saugoti žmogaus teises ir lygių galimybių principų laikymąsi bei dirbti siekiant panaikinti žmogaus teisių pažeidimus, diskriminaciją ir draudžiamą elgesį.

Jūsų teisės

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija gali suteikti informacijos apie Jūsų teises ir teisių gynimo priemones, kurias suteikia Airijos lygių galimybių ir žmogaus teisių įstatymai. Komisija taip pat pateikia informacijos apie:

- 1998–2015 m. Lygių galimybių darbo srityje įstatymus (angl. The Employment Equality Acts 1998-2015)
- 2000–2018 m. Vienodo statuso įstatymus (angl. The Equal Status Acts 2000-2018)
- Airijos įstatymuose numatytą žmogaus teisių apsaugą
- 2003–2008 m. Svaigųjų gėrimų įstatymus (angl. The Intoxicating Liquor Acts, 2003-2008)
- ES piliečių teises į laisvą darbuotojų judėjimą

Informaciją rasite mūsų interneto svetainėje adresu **www.ihrec.ie**. Informacijos taip pat ieškokite telefonu, el. paštu arba paštu kreipdamiesi į:

Jūsų teisių padalinį

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija
16-22 Green Street
Dublinas 7, D07 CR20

Kontaktinė informacija:

Žemo tarifo telefono numeris 1890 245545
Tel. Nr. +353 1 8583000
El paštas YourRights@ihrec.ie
Interneto svetainė **www.ihrec.ie**

Jūsų teisių padalinys teikia paslaugas telefonu toliau nurodytu darbo laiku:

nuo pirmadienio iki penktadienio 9:00–13:00 ir 14:00–17:00 val.

Kiti šios serijos lankstinukai:

1998–2015 m. Lygių galimybių užimtumo srityje įstatymai. Jūsų teisių vadovas, skirtas tiems, kurie jaučiasi diskriminuojami darbo vietoje arba ieškantis darbo

Teisinė pagalba

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija gali teikti visuomenės nariams teisinę pagalbą, susijusią su tam tikrais teisiniais procesais.

Teisminiai procesai turi būti susiję su diskriminacija, numatyta lygių galimybių įstatymų potvarkiuose arba žmogaus teisių įstatymuose, kurie yra galiojantys pagal Airijos teisę.

Prieš priimdama sprendimą dėl teisinės pagalbos suteikimo Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija turi apsvarstyti:

- ar teisinė pagalba gali būti prieinama kitomis priemonėmis, įskaitant pasinaudojant teisinės pagalbos civilinėse arba baudžiamosiose bylose programa;
- ar teisė priteisti žalos atlyginimą arba atleisti nuo įsipareigojimų priklauso bet kokiam tribunolui ar kitam asmeniui, pavyzdžiui, įstatyminei institucijai.

Net jeigu besikreipiantis asmuo atitinka visus nurodytus kriterijus, Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija suteiks teisinę pagalbą tik jei žmogus atitiks tam tikrus papildomus įstatyminius kriterijus, pvz., įvertinusi, ar teisminis procesas kelia principinių klausimų, arba kai Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija mano, kad galima pagrįstai tikėtis, jog dėl klausimo sudėtingumo asmuo, negalės susitvarkyti su šia situacija be Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisijos pagalbos.

Priimdama sprendimą dėl teisinės pagalbos suteikimo konkrečiu atveju Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija taip pat apsvarsto finansinių lėšų ir kitų išteklių prieinamumą.

Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija priėmė Teisinės pagalbos paraiškų teikimo gaires, kurias galite rasti interneto svetainėje adresu www.ihrec.ie. Šiose gairėse pateikiama papildoma informacija apie Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisijos teikiamą teisinę pagalbą ir jos teikimo procesą.

Jeigu Airijos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komisija atsisako arba negali suteikti teisinės pagalbos, tai nereiškia, kad asmuo negali savarankiškai pranešti apie atvejį Darbo santykių komisijai. Skundą teikiantis asmuo gali atstovauti sau arba būti atstovaujamas advokato, profesinės sąjungos ar kito atstovo.

The Irish Human Rights and
Equality Commission
**16 – 22 Sráid na Faiche,
Baile Átha Cliath, D07 CR20**
16 – 22 Green Street,
Dublin, D07 CR20

Íosghlao/Lo-Call 1890 245 245
Guthán/Phone + 353 (0) 1 858 9601
Ríomhphost/Email info@ihrec.ie
Idirlíon/Web www.ihrec.ie
 [@_ihrec](https://twitter.com/_ihrec)